

قوانین دیه در صورت قتل مادر باردار

شرق؛ دیه جنس مؤنث نصف دیه مرد است و با توجه به اینکه بهای دیه در پایان هر سال تعیین می‌شود، طبق نظر یک وکیل، در حال حاضر جنین پسر ۶۰۰ میلیون و دختر ۳۰۰ میلیون است. با وجود اینکه ارزش اقتصادی زنان در اغلب قوانین کمتر از مردان بوده، در مواردی هم که فرد دست به قتل یک زن باردار با جنین دختر بزند، با پرداخت نصف دیه مواجه می‌شود. در این شرایط، اگر مادری با جنین داخل شکمش به قتل برسد، قاتل بخشی از دیه را پرداخت می‌کند و مابقی از سوی صندوق بیت‌المال پرداخت می‌شود. همچنین طبق صحبت‌های نعیم‌رضا نظامی چهارمحالی، وکیل پایه‌یک دادگستری، درباره جنین باید مشخص شود که دختر است یا پسر؛ اگر جنین دختر باشد، قاتل باید نصف دیه را پرداخت‌کند و نصف دیگر از صندوق بیت‌المال پرداخت می‌شود.

چالش‌های مابه‌تفاوت دیه زن و جنین با جنسیت مؤنث

نعیم‌رضا نظامی چهارمحالی، وکیل پایه‌یک دادگستری، در رابطه با تفاوت دیه زن و مرد و دیه جنین دختر و پسر می‌گوید: توجه‌کنید که در مواردی دیه زن و مرد برابر است؛ یعنی دیه باید کامل پرداخت شود که در این شرایط نصف دیه زن را فرد مرتکب پرداخت می‌کند و مابقی از

طریق صندوق بیت‌المال پرداخت می‌شود. اما در مورد دیه جنین، شرایط کاملا متفاوت است؛ تا زمانی که روح دمیده نشده است، مباحث دیگری برای دیه جنین تعریف می‌شود و وقتی هم که روح دمیده شود و جنسیت مشخص شده باشد، شرایط کاملا بر اساس جنسیت تعیین می‌شود. این وکیل ادامه می‌دهد: حال تصور کنید خانمی باردار به قتل برسد؛ اگر روح در بدن جنین دمیده شده باشد، بر اساس آن دیه پرداخت خواهد شد. اما اگر جنین پنج‌ماهه و دختر باشد، نصف دیه را باید فرد مرتکب پرداخت‌کند و نصف دیگر را بیت‌المال. پس مادری که باردار است و تولد صورت نگرفته، با لحاظ نظر اکثریت فقهای معظم که در چهار ماه روح در بدن است، توجه خواهید کرد که روح پدیده‌ای شگرف و متعالی است که واقعیتی غیر از جسم دارد. این آفریده ارزشمند از دیرباز تائکون، اندیشه فیلسوفان حوزه تمدن‌های اسلامی و غیراسلامی را به خود مشغول کرده و سبب پدیدآمدن مباحث پدمانه‌ای همچون تجرد یا عدم تجرد روح و آفرینش آن قبل و بعد از خلقت بدن یا مقارن خلقت آن شده است. در هر سو، تا مادامی که جنین متولد نشده است، مطابق ماده ۳۰۶ قانون مجازات اسلامی، مرتکب قتل مادر، محکوم به قتل جنین نخواهد شد. برای مثال، مردی زن را به قتل رسانده ولی با وجود اینکه جنین داخل شکم

خانم روح دارد اما به دنیا نیامده، حال با مادری مواجه هستیم که دیه او کاملا مشخص است، اما در مورد جنین باید مشخص شود دختر است یا پسر؛ اگر جنین دختر باشد، قاتل باید نصف دیه را پرداخت‌کند و نصف دیگر از صندوق بیت‌المال پرداخت خواهد شد. نظامی اضافه می‌کند: بنابراین هر زنی که به قتل برسد و اگر کار به پرداخت دیه برسد، کل دیه به آن تعلق می‌گیرد؛ مرتکب، بخشی از آن را می‌دهد و مابقی را صندوق بیت‌المال پرداخت می‌کند؛ فقط به شرطی که مشمول قتل عمد محسوب نشود و قاتل قرار نباشد قصاص شود که در این شرایط لازم است قبل از اجرای قصاص، نصف دیه به قاتل پرداخت شود؛ توجه‌کنید هرکسی که مظنون به قتل عمد می‌شود، اولین شرط این است که یک انسان زنده را کشته باشد، اما جنین تا زمانی که از مادرش متولد نشده و اولین علائم حیات را که چیزی جز اولین دم و بازدم نیست، انجام نداده باشد، انسان زنده محسوب نمی‌شود. بااین‌حال، بر مبنای نظر فقها می‌گویم اگر روح درونش دمیده شده باشد، دیه کامل تعلق می‌گیرد. این در حالی است که از زمان تشکیل نطفه در رحم مادر، دیه مقرر تا حلول روح تعیین شده است. در نهایت اگر قتل مادر در ماه حرام صورت گیرد، پرداخت دیه جنین نیز از ضوابط تغلیظ تبعیت می‌کند.

در همین مورد امان‌الله قرایی‌مقدم، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه، بین صحبت‌هایش اشاره می‌کند: ما باید دست از این کارها برداریم و رفع تبعیض کنیم، بیشتر از این زنان و دختران جامعه را مورد تحقیر، سرزنش و آسیب روحی و روانی و ایجاد نارضایتی قرار ندهیم؛ بنابراین جامعه دیگر مرحله دنبال‌روی و سنت‌خواهی را پشت سر گذاشته است، نه‌تنها دختران از این قوانین ناراحت می‌شوند بلکه پسران هم دیگر اینها را نمی‌پذیرند، در نتیجه این مسائل موجب بدبینی در نسل جوان می‌شود.

این قوانین یک نوع خشونت به زنان است

امان‌الله قرایی‌مقدم، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه، درباره برخی قوانین تبعیض‌آمیز جنسیتی، مانند تفاوت پرداخت دیه حتی در موضوع جنسیت دختر و پسر، می‌گوید: اینکه ما از دوران طفولیت و دوران جنینی دیه یک جنین دختر را با پسر متفاوت در نظر بگیریم، یک نوع تبعیض جنسی و روانی است که در برابر زنان و دختران اتفاق می‌افتد؛ چرا اصلا باید قانونی را وضع کنیم که به این شکل باشد؟

این رفتارها و قوانین کاملا خشونت روحی و روانی را برای زنان جامعه به همراه خواهد داشت، آن‌هم در شرایطی که امروز به وجود زنان در تمام زمینه‌ها متفخر هستیم و شاهد این موضوع، زنی به نام مریم میرزاخانی است.

این جامعه‌شناس اضافه می‌کند: ما باید دست از این کارها برداریم و رفع تبعیض کنیم، بیشتر از این زنان و دختران جامعه را مورد تحقیر، سرزنش و آسیب روحی و روانی و ایجاد نارضایتی قرار ندهیم. توجه‌کنید نسل جدید جوان‌های امروز دیگر از آن لاک محافظه‌گری پیروی نخواهند کرد.

قرایی‌مقدم ادامه می‌دهد: اگر جامعه را در سه مرحله تقسیم کنیم، یک جامعه سنت‌خواه که از سنت‌ها پیروی می‌کند، یک جامعه دنبال‌رو که آن‌هم از هر آنچه بزرگ‌ترها می‌گویند، پیروی می‌کند و یک نوع هم جامعه خودمختار که امروز جوانان ما و اصولا کشور در آن مرحله قراردارد، یعنی از عقل و منطق و آگاهی خودش پیروی می‌کند بنابراین جامعه دیگر مرحله دنبال‌روی و سنت‌خواهی را پشت‌سر گذاشته است، نه‌تنها دختران از این قوانین ناراحت می‌شوند بلکه پسران هم دیگر اینها را نمی‌پذیرند، در نتیجه این مسائل موجب بدبینی در نسل جوان می‌شود، چون جوانان امروز کاملا متفاوت هستند، با وجود تغییر در نسل جوان، تغییر را در نسل کهن‌سال و میان‌سال هم می‌بینیم؛ یعنی نسل کهن‌سال امروز با کهن‌سال ۵۰ سال قبل بسیار متفاوت است. وقتی از شکاف نسل صحبت می‌شود، یعنی تفکر تغییر کرده، در این صورت دختر و پسر، فرد عاقل‌اندیش و تحصیل‌کرده در هر سنی، خیلی از مسائل گذشته را قبول نمی‌کند، امروز ۵۴ درصد دانشجویا از دختران هستند و حال طبق چنین قوانینی آنها را تحقیر می‌کنیم و به‌طورکلی این موضوع در جامعه قابل پذیرش نیست.

این جامعه‌شناس با اشاره به تلقی جنس دوم بودن زنان در برخی قوانین، اضافه می‌کند: این موضوع به سنت‌خواهی ما مربوط است، در اروپا هم شاهد چنین مسائلی بودیم، در کلیسا خشونت‌هایی را نسبت به زنان اعمال می‌کردند اما حالا در جامعه ما با وجود جوان‌های جدید، شرایط در ۱۰ سال یا پنج سال دیگر تغییر خواهد کرد، مثلا در مورد حجاب این‌قدر سختگیری صورت گرفت ولی آیا تغییری ایجاد شد؟ نسل جوان امروز خودمختار است و از عقل و منطق و اندیشه خود پیروی می‌کند.

قرایی‌مقدم اضافه می‌کند: همچنان‌تاکید می‌کنم که در جامعه‌شناسی

تفاوت جنسیتی، حتی در دیه جنین

عرف جامعه امروز، توقع تغییراتی در قوانین وجود دارد که البته در انتقادات به این نوع قوانین، سال ۹۷ صحبت‌هایی از برابری دیه مطرح شد ولی در آخر در نرخ دیه تفاوتی ایجاد نشد. شیماقوشه، وکیل پایه‌یک دادگستری و عضو کانون وکلای مرکز، به برابری دیه اشاره می‌کند: در مورد اینکه می‌توانند دیه را برابر کنند یا نه، به نظر ما می‌توانند و هیچ منع قانونی و شرعی در این زمینه وجود ندارد؛ چراکه مشخصا فقه امامیه معتقد به پویایی است و مقتضای زمان و مکان را در نظر می‌گیرد.

البته درحال حاضر طی شرایطی، نصف دیگر دیه زن از صندوق بیت‌المال پرداخت می‌شود که از نظر بسیاری از وکلا این اتفاق نشان برابری دیه نیست و فقط بخش جبران خسارت است که پرداخت می‌شود، همچنین انتقاد دیگری درمورد فرد مقصر مطرح می‌شود که با وجود عاملیت یک نفر در ایجاد خسارت، صندوق بیت‌المال و پول افراد جامعه‌باید جبران‌کننده قصور فرد فاعل باشد که همه اینها لزوم برابری دیه را شامل می‌شود.

نسنترن فرخه؛ قوانین تبعیض‌آمیز برای زنان در قانون همیشه مورد اعتراض زنان در کشور ما بوده است؛ از انتقاد مردم عام جامعه تا فعالان و کارشناسان که البته متجر به تغییر چندانی در نگاه قانون‌گذار به این قوانین هم نشده است. این قوانین تمام زندگی سیاسی و اجتماعی و فرهنگی زنان ایران را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد. در هفته‌های گذشته خبر اعلام‌شدن دیه جنین در سال جدید دوباره موجی از اعتراض و واکنش را نسبت به رویه قضائی در کشور در برداشت. بر اساس خبر منتشرشده، دیه جنین پسر ۴۸۰ میلیون تومان و جنین دختر نصف آن خواهد بود.

همین نوع نگاه، نشانه‌های شکاف جنسیتی را از قبل تولد برای افراد در نظر می‌گیرد، حتی نرخ دیه جنینی که هنوز جنسیتش مشخص نیست، ۳۶۰ میلیون تومان در نظر گرفته شده است، یعنی ارزش اقتصادی جنین بی‌جنسیت از جنین مؤنث بیشتر خواهد بود. با وجود اینکه فقه امامیه تأکید بر پویایی قواعد خود دارد و قانون اساسی هم مؤثر از آن است و همچنین با تغییرات بنیادی در فرهنگ و

- جدول ۴۲۲۰** • **طراح: بیژن گورانی**

افتی:

۱- کاخ مشهور اسپانیا که نشانگر معماری اسلامی است- معادل فارسی مینیاتور ۲- فیلمی از چارلی چاپلین- وضع حمل- دور نهایی مسابقه پرش با اسب ۳- ماهی کنسروی- خاکستری روشن- با میخ و تخته سروکار دارد- تکرار حرفی ۴- دعاها- از واجبات نماز- آسمان ۵- قدرت و تحمل- سنگین- از جنس آهن ۶- ایشان- استاندار قدیم- از حروف یونانی ۷- از خطرناک‌ترین جانوران دریایی- گرد و خاک- آهو ۸- سمبلیک- گویند حبیب خداست ۹- دستگاه تولید بخار- بدون تغییر- کلی آپارتمانی ۱۰- درخت تسبیح- پایتخت لهستان- منزل آذری ۱۱- قسمتی از پا- گروه، جماعت- سنگین‌ترین حیوان ۱۲- فلز- مقدور- آغازین ۱۳- حرف آزاردهنده- خرید غیر نقدی- مثل ماه شب چهارده- تعجب زانه ۱۴- کاشف اشعه X- بدون آستر- تعهد ۱۵- رمانی نوشته جعفر مدرس صادقی-

پیش‌پرداخت

عمودی:

۱- علم بررسی تأثیر نیروهای وارد بر اجسام- فراوان ۲- گل آپارتمانی زیبا- الهه عشق و زیبایی- جنگ‌افزار دستی اتشی ۳- نخستین شهید کربلا- ولیعهد فتحعلی‌شاه قاجار که پیش از پدرش درگذشت- حرف فاصله ۴- کفایت‌کننده- درخت جوان- دستبند زینتی زنانه ۵- نام خداوند در دین یهود- داخل- نوع، گونه ۶- زمان بی‌آغاز- پرنده‌ای از خانواده کلاغ- غربی‌ها مولانا را به این نام می‌شناسند ۷- هیولای محبوب سنینما- ترکیب آبی و قرمز- آلبومی با آواز سالار عقیلی ۸- از سازهای آیینی ایران- سمیع- توله‌سگ

یک بخش پویا و یک بخش ایستا داریم، بخش پویای آن جامعه تغییر و تحول دائم دارد، اگر تغییر نکند آن جامعه می‌میرد، در طول تاریخ هم همین‌طور بوده؛ اگر تغییر نمی‌کرد و جوان‌ها سنت‌شکنی نمی‌کردند، جوامع امروزی به وجود نمی‌آمد. فضای مجازی هم که دیوارها را شکسته، یعنی یک نفر در اتاقش نشسته ولی دور دنیا می‌رود و برمی‌گردد. با جنین شرایطی قطعاً جامعه تغییر خواهد کرد، پس بهتر است آقایان به زنان و جوانان احترام بگذارند و با این کارها جامعه را دل‌آزرده و اندوهگین نکنند.

امکان برابری دیه زن و مرد وجود دارد

شیماقوشه، وکیل پایه‌یک دادگستری و عضو کانون وکلای مرکز، در رابطه با تفاوت دیه حتی در جنسیت جنین، می‌گوید: به صورت کلی این بخش در فقه آمده است که دیه چه میزان باشد، به چه شکل کمتر باشد و جزئیاتش چگونه باشد اما در مورد اینکه می‌توانند دیه را برابر کنند یا نه، به نظر ما می‌توانند و هیچ منع قانونی و شرعی در این زمینه وجود ندارد؛ چراکه مشخصا فقه امامیه معتقد به پویایی است و مقتضای زمان و مکان را در نظر می‌گیرد تا با توجه به تغییرات لازم در زندگی روزمره تغییرات اعمال شود. ما معتقد هستیم که در مسئله دیه، اרת و بقیه مسائل دنیای امروز و زن امروز با زن ۱۴۰۰ سسال پیش متفاوت است که این تفاوت الان آشکار شده، پس این تغییر در قوانین می‌تواند ایجاد شود و منع قانونی هم ندارد.

این وکیل ادامه می‌دهد: در مورد موضوع جنین هم شرایطی وجود دارد، در فقه در مورد زن و مرد و فرد خنثی قواعدی وجود دارد؛ فرد خنثی یعنی زن یا مرد بودن آن مشخص نیست و هر دو آلت را دارد، دقیقا مثل جنینی که جنسیتش مشخص نیست و دیده‌اش از جنس دختر بیشتر است. در مورد خنثی هم که باز ارزش دیه آن سه‌چهارم است؛ یعنی بیشتر از دیه زن که البته همه اینها مسائل جدیدی نیست و از قبل هم بوده است.

قوشه در مورد اینکه سال ۹۷ صحبت‌هایی درباره برابری دیه زن و مرد مطرح بود، اضافه می‌کند: آن موضوع به جایی نرسید، تنها اتفاقی که افتاد این بود که اوایل در تصادفات فقط مابه‌التفاوت از صندوق بیت‌المال تأمین خسارت بدنی می‌شد، الان در بخش دیگر موارد جراحات هم به این صورت است که نیمی را آن فرد مقصر پرداخت می‌کند و بخش دیگر را صندوق تأمین خسارت‌های بدنی، حال اینکه تأمین پول این صندوق که از کجا جمع می‌شود و آیا از لحاظ قانونی صحیح است یا نه بحثش مجزااست؛ چون به نظر من درست نیست، به این دلیل که وقتی خسارتی به شخصی وارد می‌شود، مقصر فاعل ماجرا و کسی که عاملیت داشته است، باید جبران خسارت کند اما در این مورد اتفاقی که می‌افتد، این است که زن و مردی در یک جاهای دیگر خرج مردم شود؛ بنابراین به نظرم این اتفاق صحیح نیست کنند؛ الان زن عددی را دریافت می‌کند که نصف آن دیه و بقیه جبران خسارت است. وجود این صندوق برای پرداخت دیه زنان خوب شده ولی اساسا این کار عادلانه نیست؛ چون از بیت‌المال هزینه می‌شود؛ به‌جای آنکه فرد مقصر خود جبران خسارت کند، مابه‌التفاوت از بیت‌المال پرداخت می‌شود؛ یعنی از جیب تک‌تک افراد جامعه جبران خسارت می‌شود، درصورتی‌که این پول می‌تواند خیلی جاهای دیگر خرج مردم شود؛ بنابراین به نظرم این اتفاق صحیح نیست و گویی جامعه را در قبال آن مقصر دانستیم که این اتفاق می‌افتد. همچنین توجه داشته باشید با این شرایط اسم آن دیه برابر نیست، چون هنوز دیه برابر نشده است.

۵	۹	۸			
۲					
۱	۳	۴	۶		
۳	۵	۷			
۷		۸	۲	۶	۳
		۹	۱	۵	۲
		۲		۷	۸
		۴		۳	۱

۸	۲	۱	۷		
۶	۳	۹	۷	۵	
۵	۴	۸		۲	۹
		۹	۲	۵	
	۸				
	۵		۳	۴	۱
۷			۱	۴	۵

- سودوکو سخت ۳۲۱۶**

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا

۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

- سودوکو ساده ۳۲۱۶**

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۲	۷	۳	۱	۵	۴	۸	۹		
۴	۸	۵	۷	۹	۱	۶	۳	۲	۷
۹	۳	۱	۴	۶	۸	۵	۷	۲	۱
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۹	۴	۲	۵
۳	۴	۲	۹	۷	۲	۸	۳	۱	۵
۶	۵	۱	۷	۲	۸	۳	۱	۶	۴
۱	۲	۷	۵	۴	۶	۳	۹	۸	۷
۵	۹	۴	۱	۳	۷	۲	۸	۶	۵

۲	۶	۴	۵	۷	۸	۹	۳	۱	۷
۸	۹	۱	۳	۲	۷	۵	۶	۴	۱
۷	۵	۳	۹	۱	۶	۸	۲	۴	۵
۶	۸	۹	۱	۵	۲	۷	۴	۳	۱
۵	۱	۷	۲	۸	۳	۱	۶	۴	۵
۳	۲	۴	۸	۶	۷	۱	۹	۵	۳
۴	۷	۵	۲	۸	۱	۳	۶	۹	۷
۱	۲	۸	۶	۳	۱	۷	۵	۲	۴
۵	۹	۴	۱	۳	۷	۲	۸	۶	۵

- حل جدول ۴۲۱۹**

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۵	۲	۱	۳	۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴
۲	۱	۳	۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶	۵
۳	۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶	۵	۲	۱
۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶	۵	۲	۱	۳
۵	۲	۱	۳	۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶
۶	۵	۴	۶	۵	۲	۱	۳	۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲
۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶	۵	۲	۱	۳	۴
۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶	۵	۲	۱	۳	۴	۷
۹	۳	۴	۷	۸	۹	۳	۱	۲	۷	۵	۴	۶	۵	۲